

STICHTING NATIONAAL COÖPERATIE MUSEUM

JAARVERSLAG 2022

Lange Haven 84 (hoek Appelmarkt) - Schiedam

STICHTING NATIONAAL COÖPERATIE MUSEUM

JAARVERSLAG 2022

Inleiding

Na twee slechte Covid jaren was 2022 gelukkig weer een normaal jaar. Alleen de eerste twee weken waren de winkel en het museum nog gesloten. Daarna wisten de Schiedammers, dagjesmensen en buitenlandse toeristen ons weer goed te vinden. De bezoekersaantallen vertoonden al snel een grote plus, mede door de weer opgestarte activiteiten van Centrummanagement en Schiedam Partners. Hoogtepunt was de viering van ons 45-jarig bestaan op 1 oktober.

Bestuur

In 2022 zijn er 11 bestuursvergaderingen geweest. De belangrijkste onderwerpen waren het Museumregister, het 45-jarig jubileum en ons netwerk.

Museumregister: om Geregistreerd Museum te blijven, dient het museum periodiek een zelfevaluatie te doen. De relevante (beleids)plannen en andere stukken worden geactualiseerd. Dit proces wordt in het eerste kwartaal van 2023 afgerond.

Jubileum: het museum vierde haar 9^e lustrum in 2022. Op 1 oktober werd de wisseltentoonstelling 45 jaar Nationaal Coöperatie Museum geopend door wethouder Blikman. Vervolgens was er een lezing van drs. Pieter Steenberg over de geschiedenis en de toekomst van verbruikcoöperaties in Nederland en een aangeklede borrel in de Westvestkerk.

Netwerk: de banden met o.a. de andere Schiedamse musea, S'DAM Partners, Centrummanagement, de Coop organisatie, het recent heropende Kruideniersmuseum en de afdeling Cultuureducatie (Bibliotheek) zijn aangehaald. Ook is er in december een kennismakingsgesprek geweest met wethouder cultuur Frans Hamerslag.

Het bestuur bestond eind december 2022 uit:

Fred van Wieringen – voorzitter (benoemd tot 2025)

Marc Oudshoff – secretaris (2023)

Liesbeth Schoel – penningmeester (2025)

Jan Bot – collectiebeheerder (2023)

Vacature – beheer/onderhoud (tijdelijk door Jan Bot ingevuld)

Museum

Dit jaar wisten weer veel mensen ons museum te vinden. Er zijn nog steeds mensen uit Schiedam die zich verbazen dat er achter de bekende snoepwinkel een leuk, klein coöperatie museum bevindt. Ook is het aantal niet Schiedamse bezoekers groeiende, mede dankzij de digitale media.

Collectie

Dit jaar hebben we, samen met de medewerkers, een collectieplan samengesteld. Aan dit plan zijn we bezig uitvoering te geven. We zijn nog steeds bezig foto's te scannen, het registreren van de HAKA-JEUGDBIBLIOTHEEK is nog in volle gang.

We zijn ook gestart met het uitzoeken van de vele objecten die we in ons museum hebben. Dit houdt in verzamelen, beoordelen, afvoeren en tot slot registreren en opbergen. Dit opbergen gebeurt op een vaste plaats in ons museum of in het depot in Leidschendam.

Het museum is in het bezit van een groot aantal archiefmateriaal van diverse coöperaties uit binnen en buitenland. Dit archiefmateriaal kan voor studie doeleinden worden geraadpleegd.

Ook dit jaar krijgen we nog steeds HAKA/Coöperatie artikelen aangeboden o.a. een kartonnen doos uit de jaren 30 van de vorige eeuw, een zogenaamd "crispakket" dit werd tegen een gereduceerd bedrag aan werkeloze leden van de coöperatie aangeboden.

Het uitzoeken en registreren blijft veel werk, hier voor zijn iedere woensdag een aantal vrijwilligers druk bezig.

Tentoonstellingen

De wisseltentoonstelling over de HAKA-jeugdbibliotheek is dit jaar door gegaan. "De zeven jongens van Duinoord" hadden hier in een prominente plaats.

Het Blauw Witte Gebouw, hoofdkwartier van Zoho, (Marlies Lageweg, Plein van Westinghousse Waterfront)

Dit jaar bestaat het museum 45 jaar dus tijd voor een overzichtstentoonstelling. In deze tentoonstelling is o.a. te zien hoe de winkel in de Kethelstraat er uit zag, de oprichtingsstukken, verslagen, nieuwe aanwinsten en spullen die we ontwikkeld hebben voor het bezoek van (school)groepen.

Buiten het museum hebben we spullen geleverd voor een tentoonstelling in de oude broodfabriek in het Zomerhofkwartier in Rotterdam.

Educatie/Kids Tour

In 2022 zijn er geen educatieve activiteiten voor het primair onderwijs geweest. In de eerste helft van het jaar waren veel scholen vooral bezig om achterstanden in te lopen. Voor de eerste helft van 2023 zijn wel activiteiten geboekt.

Wel hebben 90 brugklasleerlingen van SG Spieringshoek en 24 leerlingen van InZicht een 'Culture Sneak Peek' gehad in augustus/september: een kennismaking met het Schiedams erfgoed (en elkaar).

Het overleg met de afdeling Cultuureducatie van De Bibliotheek Schiedam (o.a. de Parels van Schiedam), andere culturele instellingen en contactpersonen van de scholen is onderhouden. Hieruit komen een aantal nieuwe plannen die in 2023 worden uitgewerkt, o.a. voor kleuterklassen.

Groepsbezoeken

Ook de het aantal groepen kwam na Covid weer op gang. Zo konden wij enkele keren particuliere groepen (bijvoorbeeld aan groep van dames die een verjaardagsfeestje vierden) verwelkomen en in het najaar verzorgden wij een rondleiding voor medewerkers van de DCMR Milieudienst Rijnmond

Winkel

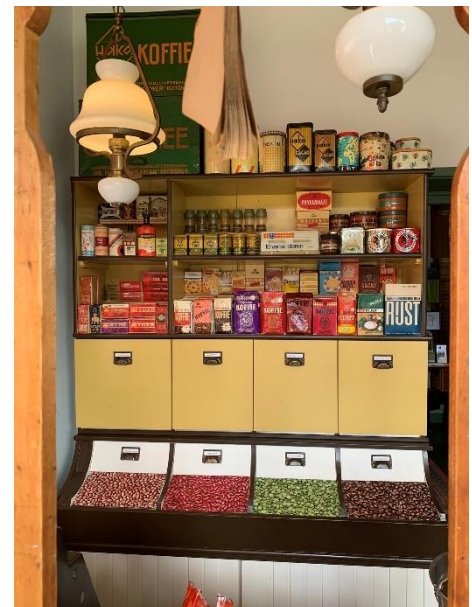
De winkel was in 2022 2 weken (Covid) en drie dagen (storm, geen vrijwilligers en jubileum) gesloten.

De omzet was in 2022 4.216 euro . Het blijft een uitdaging om het assortiment compleet te houden: soorten verdwijnen of zijn, soms tijdelijk niet leverbaar.

Nu er een 'doosje' is dat eenvoudig te bedienen is, en waar de leverancier slechts een bescheiden commissie vraagt, is het er eindelijk: een pinapparaat. Inmiddels gaat circa {20?} procent van de betalingen digitaal.

Het Centrummanagement heeft een aantal acties georganiseerd waaraan wij hebben meegedaan, zoals Halloween, Sinterklaas en de oliebolactie voor de jeugd. Ook konden vrijwilligers bij ons een geschenk van de Gemeente Schiedam uitkiezen.

In 2022 waren er gelukkig weer evenementen na twee stille jaren. Op Molendag (14 mei) waren er volop activiteiten op de Vismarkt; hier liepen onze 'marskramers' rond en er was een dubbele bezetting in de winkel. Op 3 september was er (bij ons voor de 16^e keer!) de Historische Bridgetocht, met 3 tafels in ons pand en extra verkoop.

Met de Open Monumentendagen (10/11 september) en de Brandersfeesten (24/25 september) waren we ook op zondag open, met het hele weekend een dubbele winkelbezetting. Het was gezellig druk! Hopelijk kan in 2023 ook het Dickens Festijn weer plaatsvinden op de Lange Haven en Vismarkt.

Beheer, onderhoud en duurzaamheid

Dankzij de uitgebreide onderhoudswerkzaamheden van de afgelopen jaren was er dit jaar geen groot onderhoud nodig.

Wel zijn we bezig met duurzaamheid. Prijsopgave gevraagd voor het plaatsen van zonnepanelen en het plaatsen van isolerend glas. Op diverse plaatsen zijn lampen vervangen voor LED verlichting. De alarminstallatie is digitaal gemaakt.

De Koerier

De Koerier is het museumblad voor de leden van de Vereniging van Vrienden van het Museum en andere belangstellenden. In 2022 is De Koerier tweemaal verschenen, in april en november. Daarnaast is er in december 2022 een speciale jubileumkoerier verschenen Enkele onderwerpen die aan bod zijn gekomen waren: een terugblik op 2021, de geschiedenis van ons museum deel 2 en 3, een impressie van Molendag 2022. In de jubileumuitgave hebben teruggeblikt op de viering van ons 45-jarig jubileum.

Media

De website wordt regelmatig onderhouden. De maatregelen rondom corona werden direct geplaatst als een persberichtje op de website. Na het verschijnen van de Koerier staat deze er zo snel mogelijk op. We proberen met enige regelmaat om op onze Facebookpagina stukjes of foto's te plaatsen. Naast de aandacht voor het museum via internet proberen we ook via de reguliere pers aandacht voor het museum te vragen door het plaatsen van persberichten.

Vrijwilligers

In 2022 zijn er drie nieuwe vrijwilligers geworven, 2 voor de winkel en 1 als rondleider. Ook zijn drie vrijwilligers gestopt, 2 om fysieke redenen en 1 vanwege een betaalde baan. Zo heeft het museum 28 vrijwilligers eind 2022.

Vrijwilligersuitje

De intentie was om eind 2022 – eindelijk weer – een vrijwilligersuitje te organiseren naar ons 'zustermuseum', het Kruideniersmuseum in Utrecht. De contacten met dit museum zijn in de aanloop naar hun heropening intensiever geworden. Mede door de jubileumactiviteiten en de late heropening van het Kruideniersmuseum is besloten om het uitje in januari/februari 2023 te organiseren. Vrijwilligers waren natuurlijk van harte welkom op 1 oktober, onze jubileumdag.

Vrijwilligersbijeenkomst

In 2022 is er geen bijeenkomst geweest met de vrijwilligers. Nieuwe informatie en nieuwtjes zijn vooral via mails en nieuwsbrieven verstuurd en uiteraard in persoonlijk contact. In 2023 willen wij weer eens per half jaar een vrijwilligersbijeenkomst organiseren.

Vereniging van Vrienden

De Vrienden steunen het museum met contributies en giften. De jaarlijkse contributie bedraagt 15 euro, maar veel Vrienden maken ook een gift over. De Vereniging zorgt jaarlijks voor een bijdrage aan de vrijwilligerskosten van het museum.

De Jaarvergadering werd weer zoals gebruikelijk in april gehouden. De opkomst was niet zo groot. De aanwezigen konden na afloop genieten van een interessante Regenbooglezing door Hans Stapel, Manager Coöperatiezaken bij Coop Supermarkten/PLUS over de ontwikkelingen in coöperatief supermarktland.

Het ledenbestand is in vijf jaar tijd gedaald van 125 (2017) naar 77 betalende leden (eind 2022).

Bezoekers

Door het staartje van Covid-19 pandemie hadden we een slechte start in januari, het museum was de eerste drie weken gesloten en de winkel twee weken. Maar deze slechte start werd al gauw ingehaald, in het eerste kwartaal stond de teller al weer op 1.101 bezoekers en in de maand april registreerden we zelfs een plus t.o.v. 2019, ons topjaar voor Covid.

De Schiedammers wisten ook in de daaropvolgende maanden onze winkel en het museum te vinden en ook het dagjesbezoek en het toerisme vertoonden een opgaande lijn. Naast de festiviteiten rond de Koningsdag en de Brandersfeesten waren met name de Molendag en de Open Monumentendagen succesvol.

Uiteindelijk sloten wij het jaar af met 8.671 bezoekers. Nagenoeg een verdubbeling t.o.v. 2021 met 4.472 bezoekers. Daarbij aangetekend dat in 2021 het museum en winkel enkele maanden waren gesloten door Covid-19. Een betere vergelijking is 2019, het jaar voor corona, toen we 9.274 registreerden. We zien dus dat we met het resultaat van 8.671 bezoekers al aardig in de buurt komen van ons topjaar 2019.

Met betrekking tot het groepsbezoek zijn geen exacte cijfers voor handen, naar schatting bedroeg dit aantal circa 200. Variërend van scholen, particulieren (verjaardagsfeestjes) en bedrijfsuitjes.

Financiën

Na 2 jaren corona was het jaar 2022 weer een jaar, dat we, op eerste 2 weken na, volledig open waren. De omzet van de winkel was in 2022 weer op het niveau van 2019 en ook konden we in de boeken een kleine plus noteren. Vanuit onze voorzieningen hebben we de alarminstallatie vervangen.

Wat brengt 2023?

2023 Wordt het eerste jaar waarin de voorgenomen activiteiten van ons meerjarenbeleidsplan (2023-2028) worden geoperationaliseerd.

De focus ligt op onze externe stakeholders. De spectaculaire toename van de **bezoekersaantallen** afgelopen jaar zal niet worden geëvenaard, maar een substantiële groei moet mogelijk zijn. Waarbij we rekening houden met de capaciteit van de vrijwilligers gedurende onze openstellingstijden (936 uur op jaarbasis)

De waardevolle contacten met onze **partners** worden verder geïntensiveerd; de Coop/Plus organisatie, kleinere vergelijkbare musea (o.a. het Kruideniersmuseum), de Stichting Erfgoed en de Museumvereniging. En dichterbij huis; de gemeente, Centrummanagement, Schiedam Partners, de Historische Vereniging en de collega musea.

Voor het teruglopende ledenaantal van de **Vereniging van Vrienden van het Museum (VVNM)** wordt een actieplan opgesteld. Samen met de Coop organisatie werken we aan een bredere profilering – sympathie voor het coöperatieve gedachtengoed – waarmee we een groei in leden willen bereiken en een intensievere relatie

De (lokale) **pers** contacten waren afgelopen jaar toegenomen. Ook in 2023 kunnen we wederom op de juiste nieuwsmomenten bekendheid voor ons museum genereren.

Het bestuur zal deze activiteiten oppakken en richting geven. Voor de dagelijkse gang van zaken zijn de vrijwilligers met hun inzet en enthousiasme het goud van onze stichting. De winkelmedewerkers, de rondleiders in het museum en collectiemedewerkers voor de archivering en registratie.

Heel belangrijk is de binding met de vrijwilligers. Op drie fronten willen we deze verder verbeteren:

- 1) Duidelijkheid; met een goed en transparant verwachtingspatroon;
- 2) Communicatie: op een heldere en regelmatige wijze. En het liefst als tweerichtingsverkeer; vanuit het bestuur naar vrijwilligers én vanuit de vrijwilligers naar het bestuur voor goede ideeën en verbeteringen;
- 3) Waardering; met regelmatige gesprekken, erkenning van de getoonde inzet en bijeenkomsten zoals het vrijwilligersuitje.

De werving van vrijwilligers verdient extra aandacht. Voor zowel de opvulling van de vacature en de continuïteit in het bestuur als de museumrondleiders, de winkelmedewerkers en de collectiemedewerkers.

Het bestaande assortiment in de winkel is goed, waarbij we twee uitdagingen zien; het aantrekkelijke prijspeil handhaven ondanks de oplopende inflatie en de belemmeringen in de inkoop door grondstoffen schaarste. Promotionele acties zoals het snoepje van de maand worden gecontinueerd.

Voor het museum zijn de aangeboden artikelen van particulieren belangrijk. Naast de tentoonstelling van de collectie en de wissel exposities zal ook de functie van het NCM als kenniscentrum worden uitgebouwd. Een mooi voorbeeld is de bijdrage aan het jubileumboek van de Coop onder eindredactie van drs. Pieter Steenbergen.

Dit alles wordt ondersteund door een verdere professionalisering van de promotie. De website wordt aangepast met nieuwe content, toegespitst op de verschillende doelgroepen.

Bestuur Stichting Nationaal Coöperatie Museum, maart 2023

Nationaal Coöperatie Museum

Openingstijden

Woensdag t/m vrijdag 13.00 – 17.00 uur
Zaterdag 11.00 – 17.00 uur

Contact

Nationaal Coöperatie Museum
Lange Haven 84
3111 CH Schiedam

Telefoon: 010-4270920

nationaal-coop-museum@hetnet.nl

www.cooperatie-museum.nl

<https://www.facebook.com/NationaalCooperatieMuseum>